

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΘ' (ΕΞΑΜΗΝΟ Α')

Ἀθήνα, 1 τοῦ Φλεβάρη 1922

ΑΡΙΘ. 754 (ΦΥΛ. 3)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ : Ἀτεργαίος—Αὐλότοιγος— Ἀθήνα.
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ : Ἀγία. Παράσχος.
Ι. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ : Lied.
Χ. ΜΟΛΙΝΟΣ : Οἱ κανόνες τοῦ Μολιέρου.
Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ : Ἀνέκδοτα γράμματα πρὸς τὸν Ντίντριχ.
Δ. ΠΑΠΑΓΥΡΙΟΥ : Γιάγγ - Ση
Α. ΔΙΟΝΑΣ : Ἀπὸ τὸ «De Profundis» τοῦ Ὁσκαρ Οὐάϊτδ.
Δ. Π. Τ. Χειμώνας.
ΣΤΑΘΗΣ ΖΑΡΚΙΑΣ : Καὶ πάλι.— Ἄχαρες στιγμές.—
Τὸ πληγωμένο ἀηδόνι.

Ο ΝΟΥΜΑΣ : Φαινόμενα καὶ πράγματα.
Κ. ΜΑΚΙΣΤΟΣ : Σοπᾶτε.
Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ : Ὁ Γυάλινος ἄνθρωπος.
ΓΟΥΒΙΜ : Ρημάδι. — Μ. ΣΟΥΛΗΣ : Σειρήνα.
Κ. ΤΣ : Πίστεψέ με.— Ἀπὸ τότες.
Ε. FAGUET Μολιέρου.
Α. ΤΡΙΝΚΟΥΛΟΣ : Στὴν ὁξώπερα.
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ : Ἐνὴ φιλο-
λογία.— Ἑλλην. Περιοδικά.— Ἡ κοινὴ γνώμη.—
Χωρὶς γραμματόσημο.

ΝΕΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΤΣΙΓΓΑΝΟΣ

Κρύφια φωτούλα πὸν λαλεῖς κι ὄλο ξοπίσω τρέχο
νὰ σεῦρω, γλυκαντίλαλε, κι ἀναπαμὸ δὲν ἔχω.
Καπνέ, ψηλὰ φιδουλιστράς ! μαζί σου ἡ χαμοκέλλα !
Κάστρα, παλάτια ἀρχοντικά ; Ψυχὴ μου χαμογέλα !

Φτελιό, στὴ ρίζα σου ἔγειρα, στὸν ἡσκιο σου, πλατάμι,
Περαστικό, μ' εὐώδιασες, μοσκόβολο βοτάνι.
Τὰ μυστικά σου, ρεματιά, πουλί, τὸ λάλημά σου
ἔνα μὲ μένα γίνηκαν καὶ σύ, πνοὴ τοῦ δάσου.

Βιολί μου, ὁ ἀχὸς σου κἀτι λέει : Γιά πάρε το καὶ παίξε!
Βροχούλα, ρίξε τὴ δροσιά, τὰ χεῖλη μου καὶ βρέξε !
Κ' εἶπα τραγοῦδι φλογερὸ μιᾶς πλάσης νέας, παρθένας
σὲ Δύση καὶ σ' Ἀνατολή : Δὲν τῶνισε κανέναν !

Γιὰ ποιόν χτυπᾶς, Καμπάνα μου γλυκεῖα μοναστηρίσσια ;
Σὲ μένα γενεύετε γυρτά, θλιμμένα κυπαρίσσια ;
Σὰν τὸ πουλί : σὰν τὸ σκυλί καταμεσίς στὸν κάμπο !
Κι ὁ τάφος, σπῖτι εἶναι κι' αὐτός : δὲ θέλω μέσα νᾶμπω.

Χώρα, περβόλι, ἀνθότοπος, βουνὸ δὲ μὲ σηκώνει.
Σύννεφο, ἀέρα, ποταμὶ, καὶ ταξιδεύτρα σκόνη,
Σκόνη τοῦ δρόμου· μαλακὸ στρώμα νὰ πέσω ἀπάνω
μιὰ νύχτα νὰ πεθάνω !

ΑΥΛΟΤΟΙΧΟΣ

Στολίστηκες, αὐλότοιγ', στ' ἀγιόκλημα πὸν σμείγει
τ' ἀκρόκλωνα τῆς πασχαλιᾶ ; καὶ σὲ περιτυλίγει.
Ποιὸς λέει πὼς ἔγειρες πολὺ καὶ ποιὸς μιλεῖ γιὰ στύλο ;
Γι' ἀντίστυλό σου ἔνα πουλί πίσω ἀπ' τὸ κάθε φύλλο.

Μὲς στὶς φωλιές, Κὺρ ἔρωτα, κλειέσαι μικρὸς δεσμώτης,
Γλυκεῖά σου γάναι ἡ φυλακὴ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς νιότης.
Ποιὸς πάει ; καὶ ποιὸς μαραίνεται ; Σοῦ λέω διψᾷς ἀκόμα
μιὰ στάλα ἀγάπη ἢ γὰρ καρδιά, καὶ γιὰ φίλι τὸ στόμα.

ΑΘΗΝΑ

Τὰ πεῦκά σου, Κορυθαλλέ : τὰ μύρτα σου, Πεντέλη !
Καὶ σὲ μενεξεδένιε μου Ὑμητιέ,
μιὰ στάλα ἀπὸ τὸ διάφανο τῶν μελισσιῶν σου μέλι
ὦ φῶς ! ὦ αἰθέρος, ὦ Ἥλιε ποθητέ !

ὦ θάλασσα μαγνυτικιά : σμαράγδια καὶ ζαφείρια
κι ἀμέθυστοι σιὸ λιόγερμα κοκκίνα !
Καὶ σεῖς ἀντιφεγγίσματα στὰ γυροπαραθύρια
Σιὸ δέλι, χρυσομέιε Παρθενώνα !

Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ (Λαύρας)

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ
(1888 — 1920)

Μ' αὐτὸ τὸν τίτλο ἄρχισε νὰ δημοσιεύει ὁ Δ. Π. Τρακόπουλος στὴν «Πανελληνίαν» τὰ φιλολογικὰ του, νὰ πῶμε, ἀπομνημονεύματα, ποὺ ἀργότερα, ἅμα τελιώσουνε, θὰ βγοῦν καὶ σὲ βιβλίο. Τριαντατρία χρόνια φιλολογικὴ ζωὴ, μὲ πρόσωπο, μὲ γεγονότα, μ' ἐπεισόδια χαρακτηριστικὰ, θὰ περάσουν ἀπὸ τίς σελίδες αὐτές, ποὺ ἔτσι παίρνουν καὶ κάποια σημασία γραμματολογικῆ-Ξανατυπώνουμε δὴ τὸ πορτραῖτο τοῦ Ἀχιλ. Παράσχου.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Τὴν Παράσχο τὸν πρωτοεῖδα ἀπὸ κοντὰ καὶ τὸν πρωτάκουσα νάπαγγέλνει στὴ σάλα τοῦ «Παρνασσού», τοῦ παλιῦ «Παρνασσού», ποὺ εἶτανε ἀντικρὺ στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ναυτικῶν, ἐποῦ σήμερα τὸ καφενεῖο «Χ. Τρικούπη» κι ἄλλα διάφορα μαγαζιά καὶ γραφεῖα.

Στὴ σάλα ἐκεῖνη, πρὶν κἀνὼ τῆ... φιλολογικὴ καριέρα μου, πῆγαινα ταχτικά, ἀπὸ μαθητὴς ἀκέμα, μιὰ δυὸ φορές τῆ βρομάδα—δὲ θυμᾶμαι ποιὲς—κι ἄκουγα διάφορους ρήτορες καὶ ποιητὴς νὰ νερμισοῦνται ἀπὸ τὸ βῆμα του.

Ἐνα βράδι ἄκουσα καὶ τὸν Παράσχο. Ἡ σάλα εἶταν ἀσφυχτικὰ γεμάτη ἀπὸ νωρὲς. Ἐγὼ εἴμουν στριμωγμένος, ἄδερθός, στὸν τοίχο, πλάι σ' ἕνα παράθυρο καὶ καρτερούσα μ' ἐγκαρτέρηση κι ἀγωνία τὴν κρίσιμη ὥρα. Ἐπιτέλους ἔφτασε κ' ἡ κρίσιμη ὥρα καὶ μαζί της ἔφτασε κι ὁ Παράσχος, μὲ ἄδερμαρα, ἀπὸ τὰ μαλλιά του καὶ τὸ μούσι του, ἴσαμε τίς μύτες τῶν παπουτσιῶν του. Μόνο τὸ πουκίμισό του εἶτανε λευκὸ, τὰ χειρόγραφα ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια καὶ τὸ χαμόγελό του.

Ὁ κόσμος τὸν υποδέχτηκε μὲ χειροκροτήματα. Ἐρρηξε μιὰ ματιὰ στὴν κοσμοπλημμυρισμένη σάλα, ξαναχαμογέλασε σὰ νὰ μᾶς μακάριζε—ἔτσι μοῦ φάνηκε τότε—ποὺ θὰ τὸν ἀκούσουμε κι ἀμέσως ἀρχί- νησε νάπαγγέλνει μὲ τρεμουλιάρα καὶ θεατρινίστικη

φωνή, σέρνοντας τὰ ρ καὶ τὰ ἐπιφωνήματα, ἕνα τρομερὸ ἔμμετρο κατηγορητήριο κατὰ τοῦ... πολιτισμοῦ, ποὺ τᾶρχιζε μὲ τοὺς ἀκόλουθους ταμπουρλιώδικους στίχους :

Ἄν εἶτι βλέπω, κρᾶζεται
τσοῦτον ἀλλοκότως
πολιτισμὲς καὶ πρόδοος
καὶ φῶς φωτίζον τῶμμα,
ὦωωωω! τότε εἶμαι βᾶρρρρρβαρος!
ὦωωωωω! τότε θέλω σκότος!
Φέγγει καὶ ἡ τοῦ τάφου δᾶς
ἀλλὰ φωτίζει πῶμα...

Οἱ στίχοι αὐτοὶ ἔχουν ἀπὸ τότε σφηνωθεῖ στὸ μυαλό μου, σὰν τιμωρία, καθὼς καὶ ὁ ἀθάνατος στίχος του τῆς ἴδιας βραδιάς, ποῦ κατακουρελιαζότανε ὁ Ζολά :

Ἄντι τοῦ Οὐγκου (τοῦ Οὐγκώ δηλ), ὁ Ζολά,
ἡ μοῦσα τοῦ βορβόρου...

Φαίνεται πὼς ἐκεῖνο τὸ βράδι δὲν ἔφυγα καὶ τόσο ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τῆ σάλα τοῦ «Παρνασσού»—ἴσως γιατί ὁ ριζοσπαστισμὸς μου κι ὁ φιλονεικισμὸς μου, ἀφορμάριστα ἀκέμα καὶ τὰ δυὸ, βρισκότανε ἀπὸ τότε σ' ἐμβρυακὴ κατάστασι μὲσα μου, ἴσως καὶ γιατί τὰ κηρύγματα τὰ ριζοσπαστικὰ τοῦ «Ραμπαγᾶ» καὶ τοῦ «Μὴ Χάνεσαι» κατὰ τοῦ παραξενικοντακισμένου καὶ παραξεκουτιασμένου ρομαντισμοῦ, βρῖσκανε γόνιμο ἔδαφος στὴν ψυχὴ μερικῶνε τότε νέων.

Τοῦ κάκου ὁ Ρεῖδης βροντοφώναζε στὸν κριτικὸ καυὰ του, τὸν ἱστορικὸ, μὲ τὸν Ἄγγελο Βλάχο, πὼς δυὸ ἀληθινὸι ποιητὴς ὑπάρχουνε στὴν Ἑλλάδα, ὁ Βαλαωρίτης καὶ ὁ Παράσχος. Γιὰ τὸ Βαλαωρίτη, δεχόμαστε τὴ γνώμη του ἀνεπιφύλαχτα. Γιὰ τὸν Παράσχο ἔμωσ εἶχαμε πολλὲς ἐπιφύλαξεις. Διάβολε! Πολλοὺς στίχους του τοὺς ἀπαγγέλναμε στὸ Πανεπιστήμιο χαχανίζοντας. Ὁ Κανάρης του, ποὺ εἶτανε

Θανάτου δισκοπότηρο
στοὺ κεραυνεῦ τὸ χέρι

δὲ μᾶς συγκινοῦσε, καὶ δὲ δρέπαμε